

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 18 may 2024-cü il №36 (2847) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun Azərbaycana dövlət səfəri

Mayın 15-də Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko Azərbaycan Respublikasına dövlət səfərinə gəlib.

Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şərəfinə fəxri qaroval dəstəsi düzülüb.

Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin birinci müavini Yaqub Eyyubov və digər rəsmi şəxslər qarşılaşıylılar.

* * *

Azərbaycan Respublikasına dövlət səfərinə gələn Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun mayın 16-da rəsmi qarşılıqlı mərasimi olub.

Hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalgalanlığı meydanda Belarus Prezidentinin şərəfinə fəxri qaroval dəstəsi düzülüb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonu qarşılıqlı.

Fəxri qaroval dəstəsinin rəisi Belarus Prezidentine rəport verib.

Belarus Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının Dövlət himnləri səsləndirilib.

Azərbaycan nümayəndə heyəti Belarus Prezidentinə, Belarus nümayəndə heyəti isə Azərbaycan Prezidentinə təqdim olunub.

Fəxri qaroval dəstəsi hərbi marşın sədaları altında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun qarşısından keçib.

Dövlət başçıları rəsmi foto çəkdirilərlər.

* * *

Mayın 16-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenkon ilə təkbətək və geniş tərkibdə görüşü keçirilib.

* * *

Mayın 16-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun istirakı ilə Azərbaycan-Belarus sənədlərinin imzalanması mərasimi olub.

* * *

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko mətbuatla bəyanatlarla çıxış ediblər.

Övvəlcə Azərbaycan Prezi-

dəti İlham Əliyev mətbuatla bəyanatla çıxış edib.

President İlham Əliyevin bəyanatı

- Hörmətli Aleksandr Qriqoryeviç.
Hörmətli qonaqlar.

Əziz dostlar.

Bu gün biz Azərbaycana dövlət səfəri ilə gəlmış əziz qonağı, böyük dostumuz Aleksandr Qriqoryeviç Lukaşenkonu qəbul edirik. Aparılan danışqlar - tekbətək və geniş tərkibdə görüşlər ölkələrimizin məhrən dəstələr olunduğu bir daha əyani şəkildə nümayiş etdirir. Bu gün münasibətlərimizin son illərdə inkişafını müfəssəl şəkildə təhlil etdi və bu münasibətlərin dinamik inkişafını məmənnüyyətə qeyd etdi, həmçinin da-ha da mühüm olanı - gələcəkdə qarşılıqlı fealiyyət yollarını müəyyənləşdiridik. Razılığa gəldik ki, yaxın vaxtlarda Minskde keçiriləcək Hökumətlərarası Komissiyanın növbəti iclasına qəder müvafiq dövlət strukturlarına verilmiş tapşırıqlar müfəssəl şəkildə təhlil olunacaq və onların icra müdafiə üzrə konkret addımlar, həmçinin qarşılıqlı iqtisadi-ticari əməkdaşlıq potensialını daha da artırmaq üçün həmin tapşırıqların verildiyi məsul şəxslər və strukturlar müəyyən ediləcək.

Mən məktub göndərmişəm, lakin bu gün bir daha Aleksandr Qriqoryeviç noyabrda Bakıda keçiriləcək iqlim samitində iştirak etməyə şəxsən

dəvət etmişəm. Həmin vaxta qədər müvafiq tapşırıqlar verilib, biz onların yerinə yetirilməsi üzrə məruzələri dinleyəcəyik. Bu gün müzakirə etdiyimiz məsələlərin hamısı kifayət qədər konkret xarakter daşıyır. İlk növbədə, söhbət sənaye kooperasiyasından, Belarusda, Azərbaycanda birgə istehsalın təşkili və artıq bir çox iller önce yaradılmış birgə istehsal potensialının artırılmasından gedir. Bu, ilk növbədə, maşınqayırmadır. Həmçinin hərbi-sənaye kompleksində, kənd təsərrüfatında, nəqliyyatda əlaqələrin inkişafı məsələləri, başqa sözə dek, ölkələrimizin iqtisadiyyatının inkişafı üçün praktiki əhəmiyyət daşıyacaq məsələlər geniş şəkildə müzakirə olundu.

Belarus nümayəndə heyətinin üzvləri artıq dünəndə Bakıdadır və azərbaycanlı həmkarları ilə danışqlar aparıblar. Bu, bir daha göstərir ki, hər iki tərəf Belarus Prezidentinin dövlət səfərinə məsuliyyətə yanaşaraq, sonradan dövlət başçılarının təsdiqinə təqdim ediləcək bir çox məsələləri əvvəlcədən müzakirə edib və razılaşdırırlar. Zənimcə, məhz əməkdaşlığın bu səmərəli forması daha düzgündür və konkret nəticəyə yönəlib. Beləliklə, əminəm ki, gələcəkdə, həm də çox uzaq olmayan gələcəkdə münasibətlərimizin yeni hüdudlarını, yeni müəssisələri, yeni iş yerlərini, həmçinin əməkdaşlığın yeni istiqamətlərini görəcəyik. Mən artıq bu barədə danışmışam, bir

daha demək istəyirəm ki, Belarus şirkətlərini Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgələrinin bərpasında fəal iştirak etməyə dəvət etmişəm. Hazırda gördüyüümüz və həyata keçirəcəyimiz işlərin miqyası çox genişdir.

Demək olar ki, ərazini sıfır-dan bərpa etmək lazımdır, müqayisə üçün deyim ki, Livanın bütün ərazisi, üstəgəl bütün bu ərazinin 50 faizi qədər sahəni. Bütün bunları, sadəcə, daşın daş üstündə qalmadığı ərazidə görüləcək işləri təsvür etmək üçün söylədim. İşğal illərində hər şey daqidilib. İnfrastruktur, yaşayış sahələrini, içtimai binaları, tarixi abidələri və digərlərini sıfırdan bərpa etmək lazımdır. Ona görə de Belarus şirkətlərini bu prosesə fəal qoşulmağa dəvət edirik.

Bu gün, həmçinin konkret tapşırıqlar verilib. Belarusun çox yaxşı şəhərsalma təcrübəsi, müasir texnologiyaları, - bu barədə de danişdiq, - aqroşəhərciliklərin tikintisi təcrübəsi var. Əlbəttə, bizim birinci dərəcəli vəzifəmiz keçmiş məcburi köçkünləri tikiləcək doğma evlərinə mümkün qədər tez qaytarmaqdır. Həmçinin onları müvafiq işlə təmin etmək lazımdır ki, azad olunmuş ərazilərə qayidianlar da yüksək əməkhaqqı olan işlərde çalışınlardır.

Biz bu gün, həmçinin, regionumuzda MDB məkanında təhlükəsizliklə bağlı məsələləri müzakirə etdik. Mən Aleksandr Qriqoryeviçə Cənubi Qafqaz regionunda postmü-

naqışə şəraitini haqqında məlumat verdim. Təbii ki, dünya siyasetinin aktual məsələləri üzrə de fikir mübadiləsi aparlıdır. Dünyada vəziyyət sürətlə ve bir qayda olaraq menfi istiqamətdə dəyişir. Yeni münaqışələr, yeni qeyri-sabitiq ocaqları yaranır. Təəssüf ki, bir qayda olaraq mövcud münaqışələr öz həllini tapmır. Cənubi Qafqazda Azərbaycanın beynəlxalq hüquqa, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə, BMT-nin Nizamnaməsinə və bütün dünya ictimaiyyətinin bu gün tanıldığı beynəlxalq humanitar hüquqa tam uyğun olaraq hərbi-siyasi yolla həll etdiyi münaqışə istisna olmaqla.

Əlbəttə ki, diskussiyalar üçün mövzu olduqca çoxdur. Biz Aleksandr Qriqoryeviçə artıq son 20 ilde fəal işləyirik. Bu illər ərzində müxtəlif şəraitlərdə həmişə dəyərlərimizə - xeyirxahlılığı, ləyaqətə, münasibətlərdə dürüstlüyə və nəticəyə hədəflənməyə sadıqlılığımızı qoruyub saxlamışq. Düşünürəm ki, ölkələrimizin rəhbərləri arasında etimadə əsaslanan münasibətlər təbii olaraq bütün digər dövlətlər qulluqçularına impuls verir ki, onlar, həmçinin öz aralarında ünsiyyət saxlınlardı, çalışınlardı, dostluq etsinlər, öz ölkələrinin rifahi və ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi namına fəaliyyət göstərsinlər. Zənimcə, bu gün bu münasibətlərin dostluq xarakteri daşması əyani şəkildə nümayiş etdirilir.

Aleksandr Qriqoryeviç, bir daha minnətdarlıq hissi ilə demək istəyirəm ki, Sizin səfərinizi dostluq və hörmət əlaməti kimi qəbul edirəm. Ətək illərde biz bir neçə qarşılıqlı - rəsmi və işgüzar səfərlər etmişik. Amma dövlət səfəri həm forma, həm də məzmun etibarilə həmişə fərqlidir. Sizi salamla-mağima şadam. Size və dost, qardaş Belarus xalqına yeni uğurlar və qələbələr arzulayıram. Sağ olun.

* * *

Sonra Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun bəyanatla çıxış edib.

Prezident Aleksandr Lukaşenkonun bəyanatı

- İlham Heydər oğlu, Belarus xalqının və mənim üvanıma söylediyiniz xoş sözlərə görə çox sağ olun. Biz bunu qiymətləndiririk.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun Azərbaycana dövlət səfəri

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Geniş tərkibdə danışıqlarımızın əvvəlində söylədim ki, Azərbaycan son illər böyük nailiyyətlər əlde edib. Hər şeydən əvvəl özünən əsas problemini - uzun müddət səhraya çevrilmiş torpaqların qaytarılmasını həll etdir. İlham Heydər oğlu deyir ki, bu torpaqları dirçəltmək, hansısa yeniliklər etmək lazımdır. Amma orada vəziyyət hələ pisdir, dirçəlişdən əvvəl bir çox şeyləri temizləmək lazımdır. Bu, az iş deyil. Çünkü bu, keçmişin ağır fəsadlardır, amma torpaqlar qaytarılıb və onları dirçəltmək lazımdır. Bu, Azərbaycanın həll edəcəyi daha uzunmüddətli ağır problem və vəzifədir.

Mən hələ müharibədən əvvəl İlham Heydər oğlu ilə bu problemi müzakirə etdiyimiz vaxtları xatırladım. Həmin vaxt o mənə deyirdi ki, qarşısında insanları qaytarmanın lazımlığı çok ağır dövr durur. Siz çox düzgün kurs görmüsünüz. İnsanları qaytarmaq azdır, onları yaxşı, rahat evlərdə yerləşdirmək lazımdır, çünkü bir çoxları artıq şəhərlərdə anadan olublar. Amma bu da azdır. Yeni iş yerləri yaratmaq lazımdır. Mən ilk dəfə belə bir həcm barədə eştidim ki, bu, Livanın bütün əraziləri, üstəgəl bütün bu ərazilinin 50 faizi qədər sahədir. İlham Heydər oğlu, bu torpaqları dirçəltmək üçün hələ uşaqlar da çox iş görməli olacaqlar.

Mən bunu ona görə söylədim ki, biz size qardaş və çox dost ölkəyik, təkcə İlham Heydər oğlu ilə köhnə dostlar deyilik, bizim Heydər Əliyev ilə də yaxşı münasibətlərimiz var idi. Uzun müddət olmasa da, onunla çox səmimi şəkildə çalışırdıq. Mən hələ sovet dövründə bu insana böyük hörmət bəsləyirdim. İlham Heydər oğluna tez-tez deyirəm ki, təbiət nadir hallarda övlada atanın istedadını bəxş edir. Siz çox işlər görəmüsünüz. Bu gün ona birbaşa dedim ki, siz cənnətdə yaşayırsınız. Sizin təbiətiniz cənnətdir. Torpaqlarınızı qaytarmağınız və onu dirçətməyiniz əsrlər boyu, uzun illər yaddaşlarda qalacaq. Bütün bunları ona görə deyirəm ki, əger həmin torpaqların

dirçəldilməsi üzrə bu böyük prosesdə biza yer tapılsara, onda bu yükün altına girməye hazırlıq və bu, sizin üçün sərfəli olacaq. Məsuliyyətlə

kompleks mineral gübrələrin birgə istehsalı üzrə razlaşdıq. Burada gecikməyin mənası yoxdur. Kompleks qarışq gübrələr istehsal etmək və Azərbaycanın hər hansı gübrə ilə bağlı xahiş etməməsi üçün daxili bazardan başlamaq, onu burada istehsal etmək lazımdır. Bizim texnologiyalarımız var, bunu həyata keçirməyə və bütün regionu təmin etməyə hazırlıq. Region isə çox böyükdür - İran, Pakistan, Hindistan. Onlar böyük miqdarda mineral gübrələr tələb edir. Biz onlara kompleks şəkildə gübrə təklif edəcəyik. Ona görə də məsələ bu cürdür - artıq həll etməyə başlamaq və noyabra qədər irəli getmək lazımdır. Qarşıya bu cür vəzifələr qoyulub.

Biz bütün məsələləri müzakirə etdik. Bağlı mövzular

bildirirəm ki, biz bunu böyük məmənuniyyətlə və dünyada heç kimin edə bilməyəcəyi səviyyədə edəcəyik. Çünkü Belarusun və Azərbaycanın qardaş xalqları arasında dərin hörmət və münasibətlər var. Azərbaycan Prezidentinin əvvələ səylədiyi sözlərə diqqət yetirmənizi xahiş edirəm. Bizim irəlilədiyimiz və təxminən 400 milyon dollar əmtəə dövriyyəsinə çatdırıldığımız bir yol xəritəmiz var. Razılığa gəlmislik ki, bu yol xəritəsi Hökumətlərarası Komissiyanın Minskdə keçiriləcək növbəti iclasında bugünkü razılaşmalar və nazirlərimizin burada iki gün ərzində çalışıqları, hələ üzərində işləyicəkləri məsələlər nəzərə alınmaqla aktuallaşdırılacaq. Bəzi məsələlər artıq köhnəlib, yeni problemlər meydana çıxır. Bütün bunlar həmin planda öz əksini tapacaq. Burada iqlim üzrə beynəlxalq konfrans keçirildikdə, çox güman ki, mən orada iştirak edəcəyəm, bunu planlaşdırıram. Biz İlham Heydər oğlu ilə daha məhdud tərkibdə və yenidən görüşəcəyik. Görüşdə Hökumətlərarası Komissiyamızın həmsədrələri bu xəritənin nədən ibarət olması, hansı işlərin görüldüyü barədə məruza edəcəkler. Biz nazirlərin xəritəni tərtib etmələrini gözləməyəcəyik, bu işe yeni ildən başlayacaq. Hansısa məsələlər üzrə belə də olacaq. Amma bir sıra məsələlər var ki, onları işləyib hazırlamaq deyil, sababdan başlamaq lazımdır. Biz

olmadı. Bu, təkcə texnika və MT3 deyil, MAZ texnikasının

birgə istehsalı, yanğınsöndürən texnikasının birgə istehsalı, lift avadanlığının, xüsusi sovet binalarında dəyişdirilməli olan köhnə liftlərin hissələrinin birgə istehsalıdır. Biz azərbaycanlı dostlarımızla bu texnikani birgə istehsal etməyə hazırlıq. Prezident xahiş etdi ki, biz dəmir yolu hərəkət texnikasının - həm platformaların, həm də çənələrin istehsalına diqqət yetirek. Bizim yaxşı təcrübəmiz var. Bunları istehsal edən şirkətlərimiz, zavodları-

bağlı böyük programlarımız var. Biz bu mal-qarancı sizə tədarük edəcəyik. Bundan başqa, Sizin azad etdiyiniz ərazilərdə xüsusən aqrar torpaqlarda Belarus təcrübəsi üzrə aqroşəhərciklər və bütün infrastruktur yaratmağa, iş yerləri açmağa, yəni, komplekslər tikməyə, həmcinin fermer təsərrüfatları yaratmağa hazırlıq. Venesueladan başlayaraq, bizim belə bir təcrübəmiz var. Amma bura Venesuela deyil, yaxındır, eyni dildə danışırıq, bir-birimizi başa düşürük. Ona görə də həmin torpaqlarda sizin üçün, ilk növbədə, iş yerləri olan aqroşəhərcik tikəcəyik. Baxarsınız, sizə uyğun olarsa, biz onların sayını artırıraq. Belə ki, bu gün Prezidentə bizim böyük sərvətimizin - məsələrimizin olduğunu söylədim. Bizdə o qədər taxtaşalan var ki... Bu, Azərbaycanda qıtdır. Bu məsələdə təbiet bizi mükafatlandırıb. Biz orada sizin üçün evlər yaratmağa hazırlıq. Belarusda taxta evlər təcrübəsi geniş yayılıb. Evi hissələrlə vagonlarda gətiririk, bir həftə ərzində bünövrəsi üzərində tikib qurtarıq. Biz Belarusda bu cür edirik. Əgər sizə uyğun gələrsə, biz tədarük edə və sizin dirçəldilən ərazilərdə belə evlər təkə bilərik. Bir söz, çox böyük planımız var. Biz işləməyə davam edəcəyik.

Əczaçılığı, dərmanlara gəldikdə isə biz lap elə sahabadan sizin çox ehtiyac

bir səhiyyə, təhsil, o cümlədən, əvvəller TPM adlandırdığımız texniki peşə məktəblərimizin təcrübəsi sahəsində əməkdaşlıq edəcəyik. Biz burada texniki peşə təhsili verən obyektlərin təşəkkül tapmasına və yeni əsaslarla yaradılmasına kömək etməyə hazırlıq. Bizim bu sahədə təcrübəmiz böyükdür. Həm də biz onları sovet vaxtından bəri qoruyub saxlamışıq. Bu gün isə peşə ixtisaslarına həm bizim ölkədə, həm Rusiyada, həm digər MDB ölkələrində, həm də Azərbaycanda böyük tələbat var. İlham Heydər oğlu bu işlə məşğul olmayıüzümüz bizdən xahiş edib. Biz də sizin mütəxəssislərlə birlikdə bu işi mütləq birlikdə həyata keçirəcəyik.

Bəli, biz regionlarımızda təhlükəsizlik məsələlərini müzakirə etmişik. İlham Heydər oğlu burada baş verənlərlə bağlı mənə ətraflı məlumat verdi, qeyri-sabit regiondur, Tanrıya şükür olsun ki, burada Azərbaycanın timsalında olduqca güclü, normal lider ölkə mövcuddur. Siz Qafqaz regionunu nəzarətdə saxlamağa qadırsınız. Bu, artıq təkcə Azərbaycana görə məsuliyyət daşımaq demək deyil, Siz artıq bütün Qafqazdakı vəziyyətə cavabdehsiniz, biz - Qafqazda yaşayışan xalqlar buna çox böyük ümidi bəsləyirik. Ona görə də bu, sizin üçün əlavə yüksəkdir, halbuki öz problemləriniz də var, lakin yenə də, nə etmək olar. Zaman Sizi seçib, bizdə belə deyirler və Siz lider olaraq Qafqaz regionuna görə məsuliyyət daşıyırsınız.

(Ardı 3-cü səhifədə)

mız mövcuddur. Bu texnikanın burada birgə istehsalını təşkil etməyə hazırlıq. Kənd təsərrüfatında buraya cins mal-qara, hər şeydən əvvəl, süd məhsullarına, iribuyuzlu mal-qara ətinə tələbatı tam təmin etmək üçün tədarükə

duyuğunuuz dərmanları tədarük etməyə və burada Belarus texnologiyası əsasında dərman və preparatlar üçün birgə istehsalat qurmağa hazırlıq. Bu da çox böyük programdır və Azərbaycanda heç kimə işləməyə mane olmur.

Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun Azərbaycana dövlət səfəri

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

Mən bizim regionda Ukraynadakı münaqışa ilə bağlı nə baş verdiyi barədə məlumat verdim. Həm de ətraflı şəkildə. Bununla bağlı qiyəmətləndirmələrimiz, baxış bucaqlarımız həm yaxındır, həm de üst-üstə düşür. Bizim mövqeyimizi Siz bilirsınız. Bize indi orada heç de asan deyil, ancaq biz orada sülh olması üçün elimizdən gələni edəcəyik. Biz bu istiqamətdə hərə-

ile quracaqları əməkdaşlıq programı ile ayrılaqlarını gözləyirəm. Xoşagələn hal odur ki, ticarət dövrümüz 400 milyona yaxındır və bu gün artıq azərbaycanlı nazirlərin təşəbbüsü ilə bu rəqəmi 1 milyarda çatdırmaq niyyətinдейik. Bu, çox böyük addım olacaq. Ola bilsin ki, biz bunu iki mərhələdə həyata keçirəcəyik. Əvvəlcə ticarət dövrümüzün 500 milyona çatdırılmasına, il ərzində isə digər yarısını əldə etməyə müvəffek olacaq.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

* * *

Mayın 16-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko Bakı Ekspo Mərkəzində XVII Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı - "Caspian Agro" və XXIX Azərbaycan Beynəlxalq Qida Sənayesi - "InterFood Azerbaycan" sərgiləri ilə tanış olublar.

* * *

Azərbaycanda dövlət səfərində olan Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko mayın 16-da Fəxri xiyabana gələrək xalqımızın Ümummilli Lideri, müsəris müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad edib.

Belarus Prezidenti Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarı onunə əklil qoyub.

Görkəmlı oftmaloloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsi anılıb, məzarı üzərinə tər Güllər düzüllüb.

* * *

Azərbaycan Respublikasında dövlət səfərində olan Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko mayın 16-da Səhidlər xiyabani ziyanət edib.

Prezident Aleksandr Lukaşenko: Sağ olun.

Köt edəcəyik. Bu məsələdə Azərbaycanın mühabibədən sonrakı quruculuqla, sülh quruculuğu ilə bağlı təcrübəsi bizim region üçün də çox vacibdir. Biz bir-birimizlə etimad əsasında söhbət edirik. Bizim nə şəxi, nə de dövlətlərarası planda gizli sirrimiz yoxdur. Bu isə ölkələrimizin nazirlərinin də artıq bu notlar üzərində danışmağa başlamasına və danışmasına xidmət edir. Bu na görə də, men şəxsən burada səfərdə olan hökumət nümayəndələrimizdən bu ölkədən azərbaycanlı tərefdaşları fəq olarıq. Müəyyən vaxtdan sonra biz bu rəqəmi 1 milyarda çatdıracaq. Bunun üçün əlimizdən gələni edəcəyik. Əger məsələn, Azərbaycanda da istehsal edilən mehsulu dəst olmayan ölkələrdən satın alırsaq, biz heç nəyə baxmayaq dərhal ondan imtina etməli və buradan almalıyıq. Eynilə, Azərbaycan da bize qarşı bu cür addım atacaq. İlham Heydər oğlu, mən Sizi Belarusa dəvet edirəm.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

Prezident Aleksandr Lukaşenko: Sağ olun.

kaşenko: Noyabrda Sizin ölkəyə gələcəyəm, müzakirə edərik, Siz də Belarusa səfər edəcəksiniz. Bir-birimizin ölkəsinə tez-tez səfər etməyimizə baxmayaraq, danışdıgımız kimi, Siz bizim ölkəyə səfəri hazırlayacaq Baş nazirini zəfər etməyimizə sad olacaq. Ən başlıcası isə də dəst kimi və mənim şəxsən dostum kimi Sizə və qardaş Azərbaycan xalqına bu ağır dirçəlis dövrünü itkilərsiz başa vurmağı və qarşınıza qoymuşunuz planları yerinə yetirməyi arzu edirəm. Əminəm ki, Siz bunu edəcəksiniz, həm də istərdim ki, tez edəsiniz, Siz bunu bacarırsınız. Siz bütün dünyaya göstərdiniz ki, Sizdən əvvəlki nəsillərin dövründə həll olunmayan ən mürəkkəb məsələləri həll etməyi bacarırsınız. Sizə xoşbəxtlik və uğur arzulayıram.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

* * *

Mayın 16-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko Bakı Ekspo Mərkəzində XVII Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı - "Caspian Agro" və XXIX Azərbaycan Beynəlxalq Qida Sənayesi - "InterFood Azerbaycan" sərgiləri ilə tanış olublar.

Ziyafətdə Azərbaycan və Belarus musiqilərindən ibarət konsert programı təqdim olundu.

Füzuli şəhərinin dağdırılmış yerlərinə baxıb və şəhərin Baş planı ilə tanış olublar.

Dövlət başçıları Şuşada birinci yaşayış kompleksində olublar. Şuşada Azərbaycan ilə Belarusun birgə istehsalı olan avtobusa və Belarus Prezidentinin hədiyyə etdiyi traktorlara baxıblar. Şuşada Azərbaycanın tanınmış şəxsiyyətləri Natəvanın, Bülbülün və Üzeyir Hacıbəylinin işgal dövründə ermənilər tərəfindən gülləbaran edilmiş heykellərinə, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bərpa edilən Yaradıcılıq Mərkəzində "Hey-

* * *

Mayın 17-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko Füzuli və Şuşa şəhərlərinə səfər ediblər.

Səfər çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko

Şəhərinə Qarabağ" sərgisində baxıblar.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko Füzuli və Şuşa şəhərlərinə səfər ediblər.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

"Anadolu Ankası-2024" təliminin "Yüksək Səviyyəli Müşahidəçi Günü" keçirilib

Türkiye Respublikasının Konya şəhərində "Anadolu Ankası-2024" ("Anatolian Phoenix-2024") beynəlxalq axtarış-xilasetmə təlimində "Yüksək Səviyyəli Müşahidəçi Günü" keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, "Yüksək Səviyyəli Müşahidəçi Günü"ndə Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin, Hərbi Dəniz Qüvvələrinin və Azərbaycan Respublikasının Türkiyə Res-

publikasındaki hərbi attaşelik aparatının nümayəndələri iştirak ediblər.

Əvvəlcə iştirakçılara təlimin gedisi, qarşıda duran tapşırıqların məqsədi və yerinə yetirilməsi barədə statistik məlumatlar, eləcə də beynəlxalq təlimə həsr olunmuş qısametrajlı videogörüntü təqdim olunub.

Tədbirin rəsmi hissəsi başa çatıqdən sonra təlim poliqonunda "Anadolu Ankası-2024" beynəlxalq axtarış-xilasetmə təliminə cəlb edilən iştirakçılar tərəfindən müxtəlif epizodların praktiki icrası media nümayəndələri və qonaqlar tərəfindən maraqla izlenilib.

Xocalıda Rusiya Federasiyası sülhməramlı kontingentinin missiyasının başa çatmasına həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirildi

2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin döyüş əmri ilə ikinci Qarabağ müharibəsi - Azərbaycanın ədalətli müharibəsi başladı. Azərbaycan Ordusu düşmənin işgal mündətində yaratdığı, möhkəmləndirdiyi istehkam sədlərinə dağıdıraraq irəlilədi, ilkin mövqə qələbələri qazandı. Hər qələbə sonrakı döyüşün başlangıcı olurdu. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev xalqa müraciətində dedi: "Onlar gördülər ki, dünyada heç bir qüvvə bizi haqq yoluñdan döndəre bilməz. Dünəyada heç bir ölkə bizim iradəmizə təsir edə bilməz... Biz haqq yoldundayıq. Biz qalib gəlirik. Biz Zəfər çalırıq və biz öz torpaqlarımızı geri alacaqıq, ərazi bütövlüyüümüzü bərpa edəcəyik".

Şuşa noyabrın 8-də işgal-dan azad edildi. Bu, müharibənin sonu oldu. Noyabrın 10-da üçtərəfli Bəyanat imzalandı. Bəyanatın şərtlərinə əsasən, Rusiya silahlı qüvvələrinin bölgədə yerləşdirilən sülhməramlı kontingenti missiyasını 2025-ci ilə kimi davam etdirəcəkdi. Rusiya ilə Azərbaycan arasında razılış-maya əsasən, sülhməramlı kontingentin missiyası nəzərdə tutulan mündətindən tez başa çatdı. Mayın 15-də Xocalı hava limanında Rusiya Federasiyası sülhməramlı kontingentinin missiyasının başa çatmasına həsr olunmuş tə-

təneli mərasim keçirildi...

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin, Rusiya Federasiyası Müdafiə Nazirliyinin, sülhməramlı kontingentinin, Azərbaycan Respublikasındaki səfirliliyinin rəsmi nümayəndələrinin, hərbi qulluqçuların, media nümayəndələrinin iştirak etdiyi tədbirdə qonaqlar sülhməramlı kontingentin Qarabağ iqtisadi rayonunun ərazisində fəaliyyətinin eks etdirən fotosərgi ilə tanış oldular.

Sonra Azərbaycan Respublikası müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyevin çıxışı tədbirin məhiyyəti kimi dinlənildi.

Azərbaycan Respublikası müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun

Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyev çıxışında dedi: "...Missiya mündətində sülhməramlı kontingent üzərinə düşən tapşırıq

ve vəzifələri yerinə yetirmiş, Qarabağ iqtisadi rayonu ərazisində sülhün və sabitliyin təmin olunması üçün səyləri ni əsirgəməmişdir. Qeyri-qanuni erməni silahlı birləşmələrinin mülki əhaliye qarşı davam edən təxribatlarının qarşısının alınması və Qarabağ iqtisadi rayonu üzərində Azərbaycan Respublikasının tam nəzaretinin bərqərar edilməsi məqsədilə 2023-cü ilin sentyabrında lokal xarakterli antiterror tədbirləri keçirilmişdir. Bu tədbirlər nəticəsində separatçı rejimin fəaliyyətinə son qoyuldu, Ermənistən silahlı qüvvələrinin qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı birləşmələri ölkə ərazisindən tam çıxarıldı. Yaranmış vəziyyət nəzərə alınaraq ölkələrimizin ali rəhbərliyi tərəfindən Rusiya Federasiyasının

sülhməramlı kontingentinin missiyasının vaxtından əvvəl dayandırılması barədə qərar qəbul edildi".

Baş Qərargah rəisi sülhməramlı kontingentin komandanlığına Qarabağ iqtisadi rayonunda sülhün və sabitliyin rifahı naminə cəsarətli xidmətə görə minnədarlığını bildirdi.

General-polkovnik Yevgeni Nikiforov çıxışında Qarabağ iqtisadi rayonunda müvəqqəti yerləşdirilmiş Rusiya Federasiyası sülhməramlı kontingentinin fəaliyyətindən danışdı, Rusiya Federasiyasının müdafiə nazirinin, Baş Qərargah rəisinin ve öz adından Rusiya sülhməramlı kontingentinin hərbi qulluqçularına hərbi vəzifələrini layiqincə yerinə yetirdiyine, Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi rəhbərliyinə isə səmərəli birgə əməkdaşlığı və əldə edilmiş anlayışa görə dərin minnədarlığını bildirdi.

Azərbaycan və Rusiya müdafiə nazirlarının əmrləri ilə təltif olunan hərbi qulluqçulara medallar təqdim olundu, rəsmi qonaqlar arasında hədiyyə mübadiləsi oldu.

Tədbirin sonunda Azərbaycan və Rusiya Müdafiə nazirliklərinin yaradıcı kollektivinin iştirakı ilə konsern proqramı təqdim edildi.

**Mayor
Məhəmməd NƏSİRLİ
"Azərbaycan Ordusu"**

Müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyev artilleriya bölmələri ilə keçirilən nümayiş döyüş atışlı taktiki təlimi izləyib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, general-polkovnik Kərim Vəliyev səhra

Müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi artilleriya bölmələrinin taktiki təlimini izləyib

üzərində qəbul edilən qərarla-

ra dair məruzələrini dinləyib. Bildirilib ki, həyəcan sığnali ilə daimi dislokasiya məntəqələrindən cəmleşmə rayonlarına çıxarılan bölmələr atəş mövqelərinin tutulması, döyüş texnikası və artilleriya qurğularının döyüş vəziyyətinə geti-

rilməsi üzrə fəaliyyətləri məşq ediblər.

Qeyd olunub ki, praktiki atışların icrası zamanı təyin edilmiş hədəflər yüksək də-qılıqlikə mehv edilib.

General-polkovnik Kərim Vəliyev təlimin gedışatını müsbət qiymətləndirib, bö-

mələrin döyüş qabiliyyətinin yüksək səviyyədə saxlanması, hərbi qulluqçuların praktiki verdişlərinin inkişaf etdirilməsi məqsədilə keçirilən telim və məşqlərin intensivliyinin, keyfiyyətinin daha da artırılması ilə bağlı aidiyəti şəxslərə tapşırıqlar verib.

Baş direktor “IDEB 2024” sərgisində iştirak edir

Azərbaycan Respublikasının müdafiə nazirinin müavini - Baş direktor cənab Aqil Qurbanovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Slovakiyanın Bratislava şəhərində keçirilən "IDEB 2024" beynəlxalq sərgisində iştirak edir.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, sərgidə cənab Aqil Qurbanov Slovakiya Respublikasının Baş nazirinin müavini və müdafiə naziri cənab Robert Kalinak ilə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycan ilə

Slovakiya arasında hərbi və hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığı, eləcə də qarşılıqlı

maraq doğuran bir sıra məsələlərə dair ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Artilleriya bölmələri ilə döyüş atışlı taktiki təlim keçirilir

Quru Qoşunlarının 2024-cü il üçün hazırlıq planına əsasən, artilleriya bölmələri ilə döyüş atışlı taktiki təlim keçirilir.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, təlimin planına uyğun olaraq, daimi dislokasiya məntəqələrindən cəmləşmə rayonlarına çıxarılan bölmələr atəş mövqelərinin tutulması, qurğuların döyüş tətbiqinə hazırlanması üzrə tapşırıqları yerinə yetiriblər.

Həmçinin silahlanmışda olan universal radiolokasiya komplekslərindən və pilotuz uçuş aparatlarından istifadə etməklə şərti düşmən fəaliyyətinin izlənilmesi, ona mexsus artilleriya vasitələri ilə mübarizənin aparılması, eləcə də hava keşfiyyat cihazlarının aşkar edilərək xüsusi texniki va-

sitələrlə endirilməsi üzrə tapşırıqlar da müvəffeqiyətlə icra olunub.

Təlimin keçirilməsində əsas diqqət hərbi qulluqçuların bilik və bacarıqlarının artırılması, komandir heyətinin artilleriya bölmələrinin idarəedilməsi vərdişlərinin təkmilləşdirilməsinə, döyüş əməliyyatları zamanı digər qoşun növləri ilə qarşılıqlı əlaqənin təşkilinə yönəldilib.

Azərbaycan və Özbəkistan nümayəndələrinin işçi görüşü keçirildi

Özbəkistan Müdafiə Nazirliyinin İdeoloji və Tərbiyəvi İş üzrə Baş İdarəsinin nümayəndə heyəti Azərbaycana işgüzar səfər etdi.

Səfər çərçivəsində Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzində "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyi və Özbəkistan Respublikası Müdafiə Nazirliyi arasında 2024-cü il üçün imzalanan ikitərəfli əməkdaşlıq planı"na əsasən, hər iki ölkənin hərbi mütəxəssisləri arasında işçi görüşü keçirildi.

Görüşdə əvvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və respubli-

kamızın suverenliyi, müstəqiliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad olundu. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Özbəkistanlı qonaqlara Müdafiə Nazirliyinin Şəxsi Heyət baş İdarəsinin İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsinin zabitləri tərəfindən Azərbaycan Ordusunda ideoloji işin təşkili və hərbi psixoloqların hazırlığı istiqamətində görülən işlərdən danışıldı.

Sonra Müdafiə Nazirliyi Şəxsi Heyət Baş İdarəsinin İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsinin rəisi polkovnik Elşad Əbilov qonaqları salamlayaraq qeyd etdi ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin

Müzəffər Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış şanlı Qələbəni təmin edən amillərdən birinin də məhz ordumuzun şəxsi heyətinin ideoloji və mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksək səviyyədə olmasıdır, xalq-dövlət-ordu birliliyinin gücündür.

"Ordumuzun şəxsi heyəti ruh yüksəkliyi ilə 30 ilə yaxın erməni hərbi birləşmələrinin işğalında qalmış torpaqlarımızı azad etdi. Azərbaycan Orduyu erməni faşizmini darmadağın edərək, respublikamızın suverenliyi və ərazi bütövlüyüne tam nail oldu. Döyüşçülərimiz Qələbə namine yüksək döyüş qabiliyyətlərini göstərdilər".

İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsinin zabitləri - polkovnik Mehman Kərimov, polkovnik Qabil Talibov, polkovnik Elvin Əzizov, polkovnik-leytenant Kamran Nəsibov Azərbaycan Ordusunda ideoloji işin təşkili və hərbi psixoloqların hazırlığı istiqamətində görülən işləri, şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığında əsas amilləri və principləri diqqətə çatdırılar. Təcrübə mühadiləsi baxımından belə görüşlərin və qarşılıqlı səfərlərin təşkilinə əhəmiyyətini xüsusi olaraq qeyd etdilər.

Özbəkistan Müdafiə Nazirliyinin nümayəndə heyətinə İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsinin əsas fealiyyət istiqamətlərinə dair briqinq və rəşadəti ordumuzun Böyük Qələbəsinə həsr olunmuş sənədli film təqdim olundu. Qonaqlar Azərbaycan Ordusunda ideoloji işin və mənəvi-psixoloji hazırlığın təşkili barədə rəhbər sənədlərlə, ədəbiyyatlarla, müxtəlif dərs vəsaitləri ilə tanış oldular.

Daha sonra Özbəkistan Müdafiə Nazirliyinin İdeoloji və Terbiyəvi İş üzrə Baş İdarəsinin rəisi polkovnik Həsən Xəlilov belə işçi görüşlərin keçirilməsini, qarşılıqlı təcrübə mühadiləsinin vacibliyini qeyd edərək, mövzunu əhatə edən geniş məlumatları diqqətə çatdırıran hemkarlarına minnətdarlığını bildirdi.

Sonda qarşılıqlı hədiyyələr təqdim edildi.

Lale HÜSEYNOVA
"Azərbaycan Ordusu"

Müdafıə Nazirliyinin müxtəlif qoşun növlərində müvafiq ixtisaslar üzrə zabit qismində xidmət etmək arzusunda olan ali təhsilli gənclər üçün təşkil olunmuş "Ehtiyat zabit hazırlığı kursu" başa çatdı. Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris

Mərkəzində keçirilən tədbirdə kursu müvəffeqiyyətlə bitirənlərə müdafiə nazirinin müvafiq əmrinə əsasən, "leytenant" hərbi rütbəsi verildi. Gənc zabitlərin hərbi hissələrə təyinatı püşkatma yolu ilə həyata keçirildi. Yaxın günlərdə təyin olun-

Gənc zabitlərin püşkatması keçirildi

duqları xidmət yerlərinə yola düşəcək gənc zabitləri yiyəldikləri ixtisaslar üzrə Azərbaycan Ordusunun birlik və birləşmələrində xidmət edəcəklər.

Püşkatma başa çatdıqdan sonra polkovnik Mehman Kərimov gənc zabitləri hərbi xidmətə başlamaları münasibətilə təbrik etdi. Xidmət yerindən, tutduğu vəzifəsindən asılı olmayaraq, həmişə işində məsuliyyətli olmalarını tövsiyə etdi. Düşmən işğalından azad edilmiş ərazilərdə, Ermənistanda dövlət sərhədində yerləşən hərbi hissələrdə xidmət edəcək zabitlərin daha diqqətli olmalarını xüsusi vurguladı. Çünkü həmin ərazilərdə gərgin döyüşlər gedib və düşmənən basdırıldığı minalar tam zərərsizləşdirilmədiyi üçün hələ də

təhlükəlidir. Sonda polkovnik Mehman Kərimov bir daha gənc zabitlərə hərbi xidməti nizamnamələr əsasında qurmaqla, tabeliyin-

də olan şəxsi heyətin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığını artırmaq yolunda uğurlar dilədi.

Bəxtiyar ƏLİYEV
"Azərbaycan Ordusu"

Hər bir xalqın görkəmli şəxsiyyət-ləri xalqın zəkasını, elmini, mədəniyyətini, mənəviyatını dünyaya nümayiş etdirir, xalqı tanır, özü də tanır. Azərbaycan tarixinin en çətin və keşməkeşli dönləmində Vətənimizin və xalqımızın nicatı, qurtuluşu, xoşbəxt gələcəyi və dövlətimizin qurtuluşu namına xalqın dəvəti ilə yenidən hakimiyyətə qayıtmış Ulu Öndər Heydər Əliyev məhz belə dahi tarixi şəxsiyyətlərdəndir.

10 may 1923-cü il. Təqvimdə adı günlərdən biri olsa da, övladı dünyaya gəlmış Əliyevlər ailəsi üçün əsl bayram idi. Adını Heydər qoyular. İllər ötdü, bala Heydər böyüdü, fərqlənme diplomu ilə ali təhsil aldı, Milli Təhlükəsizlik xidmətinin zabitliyi oldu, Azərbaycan Respublikası Kommunist Partiyasının birinci katibi olaraq ölkəmiz rəhbərliyini etdi. Daha sonra SSRİ baş nazirinin müavini olaraq, yenə də Azərbaycanın çıçəklənməsi namına çalışdı. Ölkəmiz müstəqilliyini yeniden bərpə etdi, sonra yenidən Vətənə döndü və xalqımızın əntəleyüklü məqamlarında onun yanında oldu. Ulu Öndər əzmələ, qətiyyətli və müsbət şəxsi keyfiyyətləri sayəsində daima uğur qazandı, irəli getdi, yüksəldi. O, dahi şəxsiyyət oldu, qurtuluş gүnnünən banisi oldu, respublikamızda dəyaniqli inkişafın, müasir Azərbaycan dövlətinin və qüdrətli ordusunun təməlini qoyma, müstəqiliyimizi qorudu, daimi, dönməz, əbədi etdi və nəhayət, xalqın qəlbində əbədiyyasər komandan, Ümummilli Lider Heydər Əliyev oldu. Artıq onun anadan olduğu gündən 101 il örür. Bu gün artıq 10 may təkcə Əliyevlər ailəsinin deyil, vətənsevər, qədir bilən bütün Azərbaycan xalqının bayramıdır.

Dahi şəxsiyyət, böyük dövlət xadimi, dünya məqyaslı siyasetçi Heydər Əlirza oğlu Əliyevlə şəxsən görüşmək xoşbəxtliyi mənə bir neçə dəfə nəsib olub. Onun barəsində xoş sözler yazmaq, haqqında fikirlərimi, təəssüratlarımı bölüşmək mənim üçün bir vətəndaşlıq borcu, həm də böyük insan, dünya məqyaslı dövlət xadimine, onun həyat və yaradıcılığına hörmət və ehtiramımın göstəricisidir.

İlk olaraq onu demək istədim ki, Heydər Əliyev irsi ele bir zəngin xəzinədir ki, oradan hər kəs özü üçün faydalana bilər. Onun dövlət idarəciliyinə, diplomatik gedışləri, çətin anlarında vəziyyəti düzgün qiymətləndirərək çıxış yolları tapmaq məhəreti, insanlarla ünsiyət qurmaq bacarığı, yüksək biliyi, savadı və sadalamadığım digər müsbət keyfiyyətləri bir məktəbdir və illər, əsrlər ötsə də, onun təcrübəsindən bəhrələnmək mümkündür. Onun həyat yolu, mübarizliyi, xalqına bağlılığı, daima ölkəsini düşünməsi, bütün həyatı boyu insanların firavan və sülh şəraitində yaşaması üçün çalışması, sözün əsl mənasında, Heydər Əliyevin vətənpərvərliyinin en sabit səbütudur.

Bu gün onu anarkən, fərəh hissi ilə deyirik ki, Ulu Öndərin ictimai-siyasi fəaliyyəti Azərbaycanın xalq və dövləticilik ənənələrinin təcəssümüdür. Tarixdən hər kəs məlumdur ki, hətta keçmiş sovetlər birliliyi zamanı respublikamız rəhbərlik edən Heydər Əliyev, sovet rəhbərliyinin qısqanlıqla yanaşaraq səni maneələr yaratmasına baxmayaraq, respublikamızın inkişaf etməsi üçün əlindən gələni edirdi, əzmkarlılığı sayəsində bütün istiqamətlərdə mühüm yeniliklər, uğurlara nail ola bilmişdi. Azərbaycanda 60-ci illərdən başlayaraq hər sahədə baş verən müsbət dəyişikliklər, geniş vüset alan quruculuq işləri və Heydər Əliyevin uzaqqorənliyi sayəsində xalqımızın qazandığı uğurlar tekce ölkəmizdə deyil, ittifaq məqyasında da daim təzdir edilmiş, nümunə olaraq göstərilmişdir. İller ötməsindən baxmayaraq, Vətənini sevən hər kəs fərxi qeyd edir ki, o vaxt Azərbaycan təkamül dövrünü qədəm qoysu.

Respublikamıza rəhbərlik etməyə başladığı ilk günlərdən qəbul etdiyi qərarlar Azərbaycan xalqının Ümummilli Lider Heydər Əliyevin uzaqqorən, gələcəyə nikbin baxan rəhbər, müdrik dövlət xadimi olduğunu göstəricisidir. Rəhbər vəzifədə çalışdığı bütün zamanlarda ca-

“Heydər Əliyev - 101: Liderin Tarixi, Tarixin Lideri”

lışırdı ki, azərbaycanlı gənclər bütün sahələrdə, xüsusi ilə də hərbi sahədə uğur qazansınlar. Heydər Əliyev bunun üçün gəncləre lazımi imkanların yaradılmasını namına daima çalışmış və tabeçiliyində olanlardan da bu işə ciddi yanaşmağı həmişə tələb etmişdir.

Ulu Öndər Heydər Əliyev hakimiyyət-də olduğu illərdə müstəqil respublikamızda milli zabit kadrlarının hazırlanmasına da böyük diqqət ayırmışdır. Azərbaycan övladlarının hərbi xidmət keçməsi, ali hərbi təhsil alaraq hərbi karyerada yüksəlməsinə müxtəlif yollarla engeller törədilir, azərbaycanlı gənclər hərbi sahədə ögey münasibətə məruz qalırlar. Düzdür, az sayda Sovet ordusunda xidmətə qəbul olunsalar da, azərbaycanlılar yüksək vəzifələrə təyin edilmiş, məhz milli mənsubiyətinə görə baş zabit ve ali hərbi rütbələrə çox nadir hallarda layiq görülür, ali dövlət mükafatları ilə təsadüf hallarda təltif olunurdular. Yaradılan bu səni engellər və ədalətsiz yanaşma sebəbindən ittifaq məqyasında azərbaycanlı generalları, yüksək vəzifəyə təyin edilən, orden medallarla təltif olunan hərbçiləri barmaqla saymaq mümkün idi. Ali dövlət vəzifəsində çalışmağa başladığı ilk gündən Heydər Əliyev gördüyü işlərlə sübut etdi ki, bu hal onun üçün qəbul olunmadır. Sovetlər dönləmində bu stereotipi sindirmaq üçün var gücü ilə çalışdı və bütün maneələrə baxmayaraq, Ulu Öndər buna nail oldu. Bu istiqamətdə atlığı en böyük və qətiyyətli addım isə Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin yaradılmasıdır.

Dahi şəxsiyyətin böyük çətinliklə hesabına yaratdığı hərbiləşdirilmiş ibtidai məktəbə ilk illərdən başlayaraq qəbul olunanların böyük eksəriyyətinin azərbaycanlı yeniyetmələr və yerli gənclər olmasına nəzarət edirdi.

Bu gün Hərbi Liseyin keçdiyi inkişaf yoluna nəzər salarken tam əminliklə deyə bilerik ki, həmin illərdən başlayaraq məhz Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyde hərbi təhsildə ilk addımlarını atan gəleceyin zabitləri, illər sonra müstəqillik qazanan Azərbaycanın Silahlı Qüvvələrində uğurla xidmət edərək onlara göstərilən etimadi doğruldurlar.

Hərbi Liseyde bütün işləri və tətbiq edilən yenilikləri, terminat və təchizat məsələlərini, təhsil prosesini həmişə nəzarətde saxlayan Heydər Əliyevin qətiyyətli mövqeyi nəticəsində liseyde yerli yeniyetmələrin təhsil almasına üstünlük veriliydi. Çıxışlarının birində Ulu Öndərin özünün də dediyi kimi, o bu təhsil ocağını doğma övladı qəder sevər, diqqət və qayğı göstərər, mütəmadi olaraq liseye gələr, burada azərbaycanlı kursantlarla görüşər, onların qayğıları ile maraqlanar, təhsildə qazandıqları uğurlara sevinərdi. Heydər Əliyevlə o illərdə görüşən, onun xeyir-duası ilə müxtəlif ali hərbi məktəbləri bitirən zabitlər bu gün də ordumuzda xidmət edir, Vətən qarşısında övladlıq borcunu təyaqquşərək yerinə yetirir, Azərbaycan zabitli adını şərəfle qoruyurlar.

Zaman keçdi, Heydər Əliyevin başladığı İslahatlar, inkişaf, quruculuq prosesi Dahi Liderin siyasi kursunun davamçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin tərəfindən uğurla, planlı şəkildə yüksələn temple davam etdirilir. Azərbaycan dövləti qüdrətləndi, ordumuz gücləndi, torpaqlarımız işqaldan azad edildi, suverenliyimiz tam bərpa edildi, separatizmin kökü kəsildi. Bu gün hamiya əyan oldu ki, Ermənistan silahlı birləşmələri tərəfindən işqal edilmiş torpaqlarımızın tam azad edilməsi və ölkəmizin bütün ərazilərində üçəngli bayraqımızın vüqarla dalğalanması dövlətimizin son illər yürütdüyü böyük bir strategiyanın nəticəsidir. Bu qətiyyətli stratejiya çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlərdə ordu quruculuğu prosesi daima ən əsas və prioritet məsələlərdən biri olmuşdur. Məhz bu səbəb-

dən Dahi Şəxsiyyət Heydər Əliyev yenidən hakimiyyətə gəldiyi ilk gündən ən çox diqqət yetirdiyi istiqamətlərdən biri də məhz vahid komandanlığında təbə olunur yaradılması və iqtisadi gücümüzün yüksəlməsi nəticəsində ölkəmizin hərbi qüdrətinin artırılması oldu.

Heydər Əliyev Azərbaycan Ordusunun yaradılmasına hələ Naxçıvan Ali Məclisinin sədri olduğu dövrden başlamışdır. Və xoşbəxtəm ki, bu işlərin canlı şahidi olmuş mənə də nəsib olmuşdur. Həmin dövrde Naxçıvan Ali Məclisinin sədri olan Heydər Əliyev, Naxçıvan'dan çıxarılan Sovet ordusu bölmələrinin bütün silah-sursatlarını, hərbi texnika və avadanlıqlarını, onun rəhbərliyi altında yaradılan Müdafiə Komitəsinə təhlif vərək çıxmalarına nail oldu. Məhz bu silah və texnikanın sayesində Naxçıvanın müdafiəsi uğurla təmin olundu və erməni silahlı birləşmələrinin hücumlarının qarşısı qətiyyətli alındı. Təbii ki, bütün bu proseslər Ulu Öndər şəxsən rəhbərlik edirdi. Eyni zamanda, onun qətiyyəti sayesində, Naxçıvanda fealiyyət göstərən işlərlə səbət etdi ki, bu hal onun üçün qəbul olunmadır. Müdafiə Komitəsi nizami hərbi qurum kimi fealiyyət göstərdi və sonradan yaradılan Azərbaycan Ordusunun tərkibində fealiyyətin davam etdirildi. Hesab edirəm ki, dahi rəhbərin bu addımlarını Azərbaycanda vahid komandanlığında təbə olunmuşdur.

Dahi rəhbərin nəzarəti altında Naxçıvanda yaradılan nizami hərbi bölmələr Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə davam edən ordu quruculuğu prosesi sayesində böyüdü, inkişaf etdi, gücləndi və bu gün Əlahiddə Ümumqoşun Ordu kimi Vətənimizin müdafiəsi namına qarşıda duran vəzifələri uğurla yerinə yetirəndən davam edir. Əlahiddə Ümumqoşun Ordu mənsubları Vətən məhərabəsində də uğurla iştirak etdi və yüzlərə hərbi qulluqçu nümayiş etdirdikləri fədakarlığa, şücaətə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən orden və medallarla təltif edildilər.

Xalqın dəvəti ilə yenidən hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra Heydər Əliyev Naxçıvanda başladığı nizami ordu quruculuğu prosesini artıq bütün respublika səviyyəsində həyata keçirmək üçün daha qətiyyətli addımlar atdı. Azərbaycan Ordusunda həyata keçirilən köklü İslahatlar nəticəsində vahid komandanlığı təbə olmayan, ordu rəhbərliyinin nəzarətindən kənardə qalan özünümüdüfə taborları, silahlı dəstələr ləğv edildi və bütün hərbi birliliklər Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin vahid komandanlığı altında birlesdirildi.

Müstəqil Azərbaycanın hərbi tarixində Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin rolu hədsiz dərəcədə böyükdür. Ulu Öndərin ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə qayıdırsından sonra Azərbaycanda bütün sahələrdə olduğu kimi, ordu quruculuğunda da xüsusi rolu olmalıdır. Bu üzərində onu müasir Azərbaycan ordusunun banisi adlandıırıq.

Heydər Əliyev hərbçilərə və onları aile üzvlərinə də xüsusi diqqət və qayğı göstərirdi. Dövlətimizin iqtisadi imkanları genişləndikcə hərbi qulluqçuların xidməti-döyük fealiyyətinin, mənzil-məşəf şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində də mühüm addımlar atıldı. Hərbi qulluqçuların, mühərbi vətəranlarının sosial durumunun yaxşılaşdırılması məqsədilə aylıq məvaciblərinin müntəzəm olaraq artırılması bu qayğının təzahürü idi. Orduya və ordu mənsublarına, mühərbi vətəranlarına diqqət və qayğı göstərən Ulu Öndər Heydər Əliyev həmişə belə insanlarla görüşür, onların qayğılarını dinləyir və

qaldırılan məsələlərin həll edilməsi üçün lazımi təpşiricilər verirdi.

Danılmaz bir həqiqətdir ki, son illərdə əldə etdiyimiz ən mühüm qələbə və uğurların ən əsas səbəbi Ümummilli Lider tərəfindən qoyulan proseslərin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla, planlı olaraq yüksələn temple davam etdirilməsidir. Bu gün yenə də ölkəmizdə ordu quruculuğu məsələsi prioritət istiqamət olaraq qalır. Vətən məhərabəsi nəticəsində 30 ilə yaxın işğal altında olan torpaqlarımızın azad edilməsi, ərazi bütövlüyümüzün təmin olunması, Şanlı Qələbəmizin temin edilməsi uğurlu ordu quruculuğunu prosesinən bərzə nümunəsidir.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin təməlini qoymuş və Prezident İlham Əliyevin uğurla davam etdirildiyi ordu quruculuğu prosesinin ölkəmizin taleyində rolu və əhəmiyyətindən danışarkən iki məsələni xüsusi qeyd etmək istəyirəm. Birinci fakt - təcrübə nəticəsində artan peşəkarlıqdır. Məhz Dahi Liderin başladığı və Müzəffər Ali Baş Komandanımızın uğurla davam etdirildiyi İslahatlar nəticəsində qüdrətlənən ordumuz Aprel döyüslərində, Günnüt eməliyyatında, Tovuz döyüslərində, Vətən məhərabəsində düşməni məğlub edərək, ona layiqli cavab verərək qələbələr qazanmaqla, Zəfərlər salnamesi yazmaqla yanaşı, böyük döyüş təcrübəsi də qazandı. Qazanılan bu təcrübə və nail olunmuş peşəkarlıq Vətən məhərabəsindən sonra həyata keçirilen "Fərrux", "Qisas", həmçinin 2023-cü ilin 19-20 sentyabrında baş tutan antiterror tədbirləri və digər uğurlu eməliyyatlarda özünü tam mənada bürüze verdi.

Diqqət yetirmək istədiyim ikinci məqam isə ordumuzun gücü-qüdrətidir. Bu gün Azərbaycan Ordusunu Vətənimiz yənələn istənilən təxribatın qarşısını almağa, süverenliyimizə, ərazi bütövlüyümüzə göz dikən düşməni məğlub edən nəhəng bir qüvvəyə çevriliydi. Düzgün aparılan ordu quruculuğu siyaseti nəticəsində Azərbaycan Ordusu ərazi bütövlüyümüzü təmin etməyə və qorumağa qadir ordudur.

Bu gün fərxi deyirik ki, Heydər Əliyev ideyalarına sadıqlik ölkəmizi regionda, eləcə də dünyada söz sahibi olan dövlətə çevirmək yanaşı, ordumuzu regionun ən qüdrətli güc strukturunadək və dünyadan qabaqcıl orduları sırasında özünə layiqli yer tutmuş, Zəfər qazanan bir orduyadək yüksəltmişdir.

Məhz bunun nəticəsidir ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulan, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev tərəfindən daima yenilənən, inkişaf etdirilən, qüdrətlənən müasir Azərbaycan Ordusu Hərbi Anda sadıq qalaraq, Ali Baş Komandanın istənilən emri yerinə yetirməyə hazırlır.

Ulu Öndər Heydər Əliyev haqqında daima xoş sözər deyilib, maraqlı məqalələr yazılıb. Əminəm ki, həmişə də yazılıcaqdır. Dahi Rəhbər xalqımızın həyatında və respublikamızın bütün güləşlərdə elə izlər qoyub, elə bir ömrənən yaşıyib, elə bir məbarizə yolu keçib, Vətən üçün elə böyük işlər görüb ki, ona daima hörmət və ehtiram ifadə edəcəkdir. Sözün əsl mənasında, Heydər Əliyev irsi tükənməz xəzinə, xidmətləri nəhəng, xatiresi unudulmazdır.

Ulu Öndərin 101-ci ildönümündə onu dərin ehtiramla xatırlayan cənab İlham Əliyevin fikirl

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə kömək)

Suallar:

1. Müstəqillik tariximizin mühüm mərhələsi.

2. 15 İyun Milli Qurtuluş Günüdür.

Müstəqillik tariximizin
mühüm mərhələsi

XX əsrin 90-ci illərinin əvvellərində ən böyük arzusunu - dövlət müstəqilliyyinin bərpasını reallaşdırmaq üçün Tanrı xalqımıza şans verdi. Yetmiş il dönyanı lərzəyə salan bir imperiyanın tərkibindən çıxaraq öz müstəqilliyyinə nail olmaq isə elə de asan başa gəlmədi. Ölkəmizi müstəqilliyyə aparən yol 20 Yanvar faciəsindən keçdi. SSRİ rəhbərliyi xalqın azadlıq arzusunu boğmaq üçün, hətta ordunun gücündən istifadə edərək qan tökmədən belə çəkinməsə də, öz isteyinə çata bilmədi - Azərbaycan dövlət müstəqilliyyini bərpa etdi.

1991-ci il oktyabrın 18-de dövlət müstəqilliyyi bərpa edilən Azərbaycan Respublikasına qarşı bir terəfdən Ermənistanın əsəssiz ərazi iddiaları ile bir neçə il əvvəl başladığı herbi təcavüz davam edir, bu respublikada tarixi torpaqlarında yaşayan azərbaycanlılar qovularaq qaćqına çevrilir, təcavüzün gedisində ərazilərimiz bir-birinin ardınca işgal edilir, tarixi mənsubiyətini itirmək üçün yaşayış məntəqələri yandırılır, əhali məcburi köçkün edilir, digər terəfdən isə hakimiyət uğrunda müxtəlif qruplaşmalar arasında amansız mübarizə gedirdi.

1992-ci ilin mayında Azərbaycan Xalq Çəbhəsi silahlı yolla hakimiyəti devirdi. Ölkədə AXC-Müsavat iqtidarı quruldu. Lakin yeni hakimiyət Azərbaycan Respublikasının problemlərini nəinki həll edə bilmedi, eksesin, onları daha da dərinləşdirdi. İdarəciliyin səriştəsizlik, problemləri yanlış qoyma və həllinə primitiv, məhdud yanashma, idarəcilik bacarığının olmaması, hakimiyətin qanunverici, icraedici və məhkəmə qanadları arasında qarşidurma ölkəni böhranın gətirib çıxardı. Dövlət müstəqilliyyinin bərpasından öten müddət ərzində bir neçə dəfə hökumət dəyişmişdi. Yürütüdüyü siyasetə xalqdan ayrı düşmüş hakimiyət ona bəslənən ümidi doğrudan bilmirdi. Cəbhədəki uğursuzluqlar bir-birinin ardınca gəlirdi. Hakimiyət mövcud problemləri həll etmek iqtidarından deyildi. Ölkənin şimalında və cənubunda xaricən qızışdırılan separatçılıq hərəkətləri Azərbaycan Respublikasını didib-parçalayı, milləti və ölkəni dağıdan, dövlətin varlığını təhdid edən qondarma qurumlar yaradıldı. Tariixən tək millət olmuş Azərbaycan dövləti məhvə doğru gedirdi. Bu azmış kimi, 1993-cü il iyunun 4-de Gəncədə polkovnik Surət Hüseynovun rəhbərliyi altında hərbi qıymaş verdi. Hərbiçilər Bakıya doğru yürüş etdilər. Azərbaycan öz tarixində o zamanadək görünməmiş bir faciənin - vətəndaş müharibəsi ərefəsində idi. Bəlkə də Azərbaycan tarixinde millet və cəmiyyət heç bir zaman bu qeder qütbleşməmişdi.

Beynəlxalq aləmdə Azərbaycan dövlətinin səsi eşidilmirdi. Təşkilat, dövlət idarəciliyin bacarığına və qabiliyyətinə malik olmayan, xalqın dəsteyini itmiş hakimiyət beynəlxalq aləmdə ölkəni təcridçiliyə getirmişdi. Diplomiya dostlar əvəzinə daha çox düşmənlər qazandırıldı. Qonşularla münasibətlər gərgin idi. Ölkənin maraqları etibarlı qoruna bilmirdi.

Azərbaycan Respublikası dəhşətli bir vəziyyətə düşməndü. Bu, Azərbaycanın iqtisadi, siyasi, hərbi, mədəni, humanitar və psixoloji həyatını tamamilə bürümüş ağır ümumi böhran idi. Azərbaycan vətəndaşının yaranmış şəraitdən çıxmama, sabahda ümidi yox idi. Müstəqil dövlət sanki kağız üzərində bəyanat xarakterli idi. Bərpa edilmiş dövləti temsil edən hakimiyət real olaraq hər hansı bir məsələni həll etmək gücündə deyildi. Xalq nicat yolu araya yirdi. Belə şəraitdə vəzifədə olanlar bir-birinin ardınca istəfa verərək məsuliyyətdən yaxa qurtarmaq yolu tutdular. Bəziləri vəzifələrini "dondurdular", bəziləri isə qarışçı gizləndilər. Xalq bir suala cavab axtarırırdı: Nə etmeli? Ölkəni ağır şəraitdən kim

və necə çıxara bilər? Belə bir tarixi şəxsiyət, lider varmı?

O zaman hakimiyətdə olanların sərisizliyi, bacarıqsızlığı nəticəsində 1993-cü ilin iyunun əvvellərində respublikada yaranmış gərgin ictimai-siyasi hadisələr kulminasiya nöqtəsinə çatdı, silahlı qarşidurmalar fonunda hakimiyət böhranı, siyasi böhran bütün ölkəni cənginə aldı. Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyyini bir əsrde ikinci dəfə itirmək tehlükəsi ilə üz-üzə qalmışdı. Çoklu mürəkkəb suallar qarşısında qalan və xilaskar axtarışında olan Azərbaycan xalqı uzun illər boyu yaxşı ta-

cud vəziyyəti nəzərə alaraq, Qarabağda ateşkəs sazişinə razılıq verərək, Ermənistani dalam ölkəyə çevirəcək strategiyəni hazırlanırdı.

Hakimiyətə gəlməsi ilə Azərbaycan dövlətini dağılmaqdan, vətəndaş mühəbətindən xilas edən Ulu Öndər Heydər Əliyev indiki Azərbaycan dövlətinin qurucusu və memarı oldu. O, Azərbaycan Respublikasının eksperimentlər ölkəsinə cevirləməsi praktikasına son qoydu. Ulu Öndərin müdrik daxili və xarici siyaseti nəticəsində hüquqi-demokratik dövlət quruculuğu, Milli Ordunun formalasdırılması

tinin gələcəyini müəyyənləşdirən bir dövlət xadimi oldu.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin rehbərliyi və yürütdüyü siyaset nəticəsində Azərbaycanın müstəqillik tarixində ilk dəfə sabitsizlikdən, anarxiyadan sabitliyə, qarışıqlıqdan demokratiyaya, ağır həyat şəraitindən fırvan bir yaşayışa kecid bas verdi. Azərbaycan xalqının sabaha və özünə inamı artdı. Ən başlıcası, Azərbaycanda təməlləri möhkəm olan, güclü dövlətçilik ənənəsinin, dərin dövlətin əsası qoyuldu. Ulu Öndər milli ideyaları milli ideologiya olaraq sistemləşdirildi və formalasdırıldı. Bütün ölkə vətəndaşlarını birləşdirən azərbaycanlıq ideologiyasının əsaslarını işləyib hazırlayaq həyata keçirdi, etnik millətçiliyə dayanan yanaşmadan imtina edərək, bütün vətəndaşların şəxsiyyət vərəqəsində "Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı" yazmağın teşəbbüskarı və onu reallaşdırın dövlət xadimi olaraq, siyasi milliyyətçi, dövlət-millet anlayışına kecidin banisi oldu. Bu, Azərbaycan tarixində görünməmiş bir fəaliyyət və bir ilk idi.

Azərbaycan dövlətinin hərb sistemi quruldu. Ölkəni xarici təcavüzdən qorumağa qadir olan güclü ordu formalasdırıldı. Ateşkəs dövründə Azərbaycan Ordusu döyük hazırlığını artırmaqla yanaşı, müasir silah və sursatla da təchiz olunurdu. Şübhəsiz ki, Ulu Öndərin apardığı müdrik siyaset nəticəsində müstəqilliyyimiz qorunub, dövlətə xalqın birliyi təmin edilib. Bu gün Azərbaycan qalib ölkə olaraq dünyadaki nüfuzunu daha da artırıbsa, 44 günlük Vətən mührəbəsində 30 il yaxın Ermənistən işğalına məruz qalan torpaqlarını düşmən tapdağından azad edibsa, bu uğurların təməlində Ulu Öndər Heydər Əliyev məktəbinin, uzaqqorənliyinin əsasları dayanıdılınca sonra Azərbaycan dövlətinə investisiya axını başladı. Müxtəlif neft boru kəmərləri işə salındı və ya təməli atıldı. Azərbaycanın xarici ölkələrdən enerji əsililərinə son verildi. Bakı-Novorossiysk, Bakı-Supsa, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərləri layihərinin əsası qoyuldu. Bu boru kəmərləri layihələri tekce iqtisadi deyil, eyni zamanda, Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq mövqelərini möhkəmləndirən, müstəqilliyi gücləndirən, xalqın maddi rifah halının və mənəvi-psixoloji ruhunun yüksəldilməsine kömək edən layihələr oldu.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin səyləri ilə Böyük İpek yolunun bərpası həyata keçirildi. Sərgələ Qərbi birləşdirən, təkcə iqtisadi-ticarət deyil, eyni zamanda, böyük siyasi və strateji əhəmiyyət daşıyan TRASEKA programı reallaşdırıldı. Azərbaycan dövləti dünya ölkələrinin ticarətini əlaqələndirən qoşaq bir ölkə oldu. Azərbaycanın dünyanın mərkəzlərindən birincə əlaqələndirən, xalqın maddi rifah halının və mənəvi-psixoloji ruhunun yüksəldilməsine kömək edən layihələr oldu.

Hakimiyətə yenidən qaydan Ulu Öndər zəif və dağılmaşmış ordu ilə müharibə aparan ermənilərlə yanaşı, silahlı qüvvələrin bir-birinə qarşı döyüdüyü dağılmış Azərbaycan dövlətini yenidən ayağa qaldırmaya üçün hərəkətə keçdi. Dahi Lider bu ağır vəzifələri bir-bir yox, eyni vaxtda həyata keçirmək, Azərbaycan dövlətini xilas edə bildi: dövlətin əlində olması gerəkərən silahları əle keçirmiş ölkədə kriminogen şəraitə yaranan ayri-ayri silahlı birləşmələri tərk-silah edilərək qanun qarşısına çıxardı; xalqla hakimiyət arasında uğurumu, inamsızlığı aradan qaldırdı; insanların sakit və təhlükəsiz yaşayışını təmin etdi; ağır sosial-iqtisadi şəraitdə yaşayış xalqı inkişafı aparmaq və xalqın mənəvi-psixoloji ruhunu yüksəldərək dövlətin gücünü yaratmaq üçün addımlar atdı; köhnə sosializm sisteminin qalıqlarından imtina edərək uğurlu İslahatlar apardı, beynəlxalq aləmde Azərbaycanın nüfuzunun yüksəldilməsi sahəsində böyük işlər görüdə; neft məqəvilələri imzalayaraq kiçik Azərbaycanı nəhəng ölkələrin hesablaşdırığı ölkəyə çevirdi; ordunu nizama saldı; Ermənistən silahlı qüvvələri tərəfindən işğala məruz qalmış bir çox kəndlərimizi düşməndən təmizlədi və dövlətin gələcəyini qurmaq üçün möv-

"Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız isə, ümumiyyətə, Azərbaycan yoxdur" deyən Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ilə hakimiyətə yenidən qayğılarından sonra əsas hədəfi torpaqlarımızı azad edə biləcək gücdə dövlətin yaradılması oldu. Şuşanın azad olunduğu xəberini xalqa çatdırın Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev bildirmişdi ki, "Xoşbəxt ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim".

Bu, Azərbaycan xalqının Ümməmilli Lideri Heydər Əliyevin məğlubiyəti dəyişdirək strategiyası, bu strategiyani uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev məktəbinin, Sərgələ Qərbi arasında etibarlı körpü rolunu oynamaya başladı. 1995-ci il noyabrın 12-de ümumi seçkilər yolu ilə Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası qəbul edildi və müstəqil Azərbaycan Respublikası parlamentinə seçkilər keçirildi. Dünyanın ən demokratik konstitusiyalarından biri olan ana qanunu məzdzadalar yanaşı, Azərbaycan xalqı və dövlətin gələcəyi ilə bağlı olan fundamental məsələlər təsbit edildi. Xəzər dənizinin hüquqi statusunun müəyyənləşdirilməsi üstündə gedən mübahisələr dövründə adətə və artıq mövcud olan praktikaya dayanaraq Xəzərin Azərbaycan sektorunun ölkə ərazisinin yalnız ümumxalq referendumu yolu ilə deyişdirilməsinin mümkün olması Ermənistən təcavüzünün davam etdiyi bir şəraitdə tarixi əhəmiyyət daşıyan bir addım idi. Bununla müstəqil Azərbaycan dövlətinin ilk Konstitusiyasının memarı olan Ulu Öndər Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan Respublikası dövlə-

Dünyada ele bir xalq tapmaq olmaz ki, milli tarixinin ən mürekkeb mərhələsində müstəsna rol oynamış, dövlətçilik ənənələrinin formalasdırılmış milli lideri olmasın.

Cənab İlham Əliyevin səhifələrini vərəqləyərkən, addımlarının təhliliini apararkən, onların mənsub olduğu xalqların da dövlətçilik ənənələri, tarixi, inkişaf səviyyəsi barədə aydın təsəvvür yaranır. Bu dahi şəxsiyyətlər yüksək mənəvi aləmləri ilə, ali bəşəri və milli ideallara, ümummilli mənafələrə üzərkən bağılılıqları ilə milyonların qəlbində özləri üçün möhtəşəm abidə ucaldırılar. Bu mənada xoşbəxt xalqı ki, bizim de əbadıyyət abidəmiz var - Ulu Öndər Heydər Əliyev!

İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi

Vətənpərvərlik tədbirləri davam etdirilir

Gəncə Qarnizonu ideoloji və Mədəniyyət Mərkəzi tərefindən vətənpərvərlik mövzusunda keçirilən rəngarəng tədbirləri hərbi qulluqçular rəğbətlə qarşılıyırlar. Əsas məqsəd vətənpərvərlik ruhunun həmişə yüksək olmasına, müqəddəs borclarını şərəflə yerinə yetirən gənc əsgərlərin ölkəmizin layiqli, fəal qurucu vətəndaşları kimi formalşamalarına kömək etməkdir.

Vətənpərvərlik tədbirlərindən biri Bakı şəhərindəki 216 sayılı tam orta məktəbdə Hərbi Hava Qüvvələrinin şəxsi heyəti və onların ailə üzvləri üçün təşkil olundu.

Əvvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və Vətənimizin ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi, suverenliyi uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Dövlət Himni səsləndirildi.

Sonra mərkəzin əməkdaşları müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusunu, böyük tarixi şəxsiyyət, Ulu Öndər Heydər Əliyevin Vətənimiz, xalqımız qarışındaki əvəzsiz xidmətləri, dövlətçilik fealiyyəti haqqında ətraflı məlumat verdilər. Qeyd olundu ki, Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyinin əbədi və dönməz olması üçün Ulu Öndərin

əvəzsiz xidmətlərini, yorulmaz fealiyyətini xalqımız həmişə yüksək qiymətləndirir. Dahi şəxsiyyətin müdrikliyi sayesində Azərbaycan dünya miqyasında tanındı, yeni inkişaf və tərəqqi yoluunu seçdi. Dövlətimizin və müstəqiliyimizin

qələbələrin təmeli də məhz Ulu Öndər tərefindən qoyulmuşdu. Büyyük siyasetin bəhrəsidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü, suverenliyi təmin olundu.

Tarixi Zəfərin qazanılmasında Hərbi Hava Qüvvələrinin şəxsi xidmətini və müstəqiliyimizin

tərefindən həmişə yüksək qiymətləndirilir. Vətən müharibəsində şəxsi igidlik, şücaət göstərənlər orden və medallara layiq görülürler. Şəxsi heyət xidmətlərini müharibədən sonra da fədakarlıqla davam etdirir.

Tədbirdə hərbi qulluqçuların ovladları üçün bilik yarışları, müxtəlif oyunlar təşkil olundu. Şagirdlər tariximizə, mədəniyyətimizə aid sualları böyük həvəsle cavablandırıllar. Bilik yarışlarında fərqlənən şagirdlər qiyamətli hədiyyələr təqdim olundu. Hərbi Hava Qüvvələrinin Vətən müharibəsində göstərdikləri rəsadətleri əks etdirən sənədli film rəğbətlə qarşılandı. "Əsgərə məktub" layihəsi haqqında tədbir iştirakçılarına ətraflı məlumat verildi. Bilidirildi ki, layihənin məqsədi cəmiyyətə ordu arasında əlaqələri möhkəmləndirmək, şəxsi heyətin vətənpərvərlik ruhunun daha da yüksəldilməsinə nail olmaqdır. Tədbir iştirakçıları Vətənin keşiyində dayanan əsgərlərə qurur dolu məktublar ünvanlaşdırıldı.

Mərkəzin "Vətən uğrunda" ansamblının vətənpərvərlik ruhunda hazırladığı konsert programı alqışlarla qarşılıdı.

Mübariz MUSAYEV
"Azərbaycan Ordusu"

dayağı olan güclü, qüdrətli ordunu yaratdı. Dünya miqyasında tanınan Ulu Öndər Heydər Əliyev böyük siyasetçi, görkəmli dövlət xadımı idi.

Azərbaycan dövlətinin elə etdiyi tarixi uğurların,

yüksək döyüş qabiliyyəti, qələbə əzmi, böyük rəşadət nümayiş etdi, qarşıya qoyulan döyüş tapşırıqlarını müvəffəqiyətlə yerinə yetirdi. Onların Vətən qarışındaki xidmətləri dövlətimiz və xalqımız

On bir aydır hərbi xidmətdəyəm. Şəhəranlıyam. Laçının Qartaloylaqlı yüksəkliklərində xidmət edirəm. Uca zirvələrdən Vətən torpağını qoruya-qoruya seyr etmək, seyr edə-edə qorumaq çox möhtəşəmdir. Hərbi xidmətin özünəməxsus çətinlikləri də var. Uşaqlıqdan qayğısız böyümüşəm. İndi reliyefə görə çətinliklərlə də əhatələnmişəm: soyuq, qar, çovğun ilk günlər hövsələmi daraltsada, getdikcə bunlara alışdım. Topçuyam, men də döyüşə hər an hazırlam. Vətənə sevgim mənə əlavə güc verir, dözüm verir. Anamın sözləri yadımdan çıxmır: "Ordu kişilik məktəbidir, get, mətinləş, oğlum. Bizi qorū". Məni bu sözlərlə yola salmışdı... Kövrəlsə də, qururla...

...Düşmən səngərləri ilə üz-üzəyik, aramızda çox az məsafə var. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin əsgərləre

xüsusi qayğısı, hərbçiləri ordunun qızıl fonu bilməsi bizi daha da ruhlandırmır. Düşmən hər an iğtişaş töredə də bilər. Vətən torpağı bir də yaralanmasın deyə biz ayıq-sayıq dayanmışıq.

Laçın respublikamızın deniz səviyyəsində xeyli yüksəklikdə yerləşən sefəli ərazisidir. Qişı sərt keçsə də, yayda buralar könül açır. Hərbi xidmətdə yaxın

dostlar tapmışam. Burada əsgərin ən yaxın könül adımı onun komandiridir. Komandirimiz polkovnikleytenant Firdovsi Bəyovu özümə ən yaxın dost bilərim. Təbii ki, bütün qaydaları, komandır-əsgər münasibətlərini aşmamaq şərti ilə. Komandirim sadə insandır, əsgəri səbirlə dinləyir, qayğısına qalır. Hərbi hissədə kiçik ko-

mandirlər də onun kimi olmayı özünə mənəvi borc bilirlər. Ürəyimdən keçənləri yazmaq haqqında divizion komandirim - mayor Vüsal Səmədovla məsləhətləştədim. Etiraz etmədi.

Mayor Vüsal Səmədov 1988-ci ildə Cəbrayı rayonunun Böyük Mərcanlı kəndində anadan olub. Bileşuvər rayonunun Səmədabad kəndində orta məktəbi bitirib. Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinin (indiki Heydər Əliyev adına Hərbi Institut) bitirib. 2016-cı ilin Aprel döyüşlərinin iştirakçısı olub.

Mən komandirimlə fəxr edirəm. Ordumuzda belə zabitlər yüzürlərdir - ordumuzla hamımız fəxr edirik.

Əsgər Murad ƏFƏNDİYEV
"N" hərbi hissəsi

Redaksiyamızın poçtundan

Mən komandirimlə fəxr edirəm

Baş redaktör müvənni

mayor
Mehmməd NƏSİRLİ

Telefonlar

Baş redaktör: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktör müvənni: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar səbəbi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

Rəşid HÜSEYNOV

Qəzetin hesabı

Nerimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
sehifələnərək "Hərbi Nəşriyyat" in mətbəsində hazırlanır.
Diapozitivlər çap olunur. Əlyazmaların rəy verilməri,
teqdim edilən yazılar mülliətli qaytarılır.

Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisenziya № 361

Sifariş № 273

Nüsxə № 4650

İdmən

Bakıda budo döyüş növü üzrə
Açıq Respublika Turniri keçirilib

Bakıda budo döyüş növü üzrə Açıq Respublika Turniri keçirilib. Yarışda Sumqayıt, Göyçay, Ağdaş, Ağdam, Goranboy, Qusar, Tovuz, Səməkir, Füzuli, Şuşa, İmişli, Astara, Lerik, Yevlax, Nizami rayonundan, eləcə də klublardan 300-dən artıq idmançılar iştirak ediblər.

İştirakçılar Free Kontakt, Full Kontakt, Submission, B-1, F-1 növləri üzrə mübarizə aparıblar. Sonda qaliblərə diplomlar və bel kəmərləri təqdim edilib.

Azərbaycanın tanınmış güleşçisi karyerasını başa vurub

Azərbaycanın yunan-Roma güleşçisi Taleh Məmmədov idmançı karyerasını başa vurub.

O, bundan sonra fealiyyəti məşqçi kimi davam etdirəcək.

Qeyd edək ki, Taleh Məmmədov Avropa ikincisi və dünya üçüncüsüdür.

Azərbaycan güleşçiləri beynəlxalq turnirdə 3 medal qazanıblar

Azərbaycanın yunan-Roma güleşçiləri Rusiyanın Kaspıysk şəhərində SSRİnin tanınmış idmançısı Surakat Asiyatilovun xatirəsinə həsr edilmiş 20 yaşadək yəniyətmələr arasında beynəlxalq turnirdə uğurla çıxış ediblər.

Yarışda milli komandanın 3 üzvü fəxri kürsəyə qalıxb.

Yığmanın heyətində yalnız finalda meğlub olan Təvəkkül Həziyev (67 kq) gümüş medalın sahibi olub. Tural Əhmədov (60 kq) və Cənu Səmədov (87 kq) isə bürünc mükafata yiyələnilər.

Turnirdə 7 ölkədən ümumilikdə 190 güleşçi mübarizə aparıb.

Azərbaycanı dünya çempionatında 11 cüdoçu təmsil edəcək

Cüdo üzrə Azərbaycan millisinin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin paytaxtı Əbu-Dabidə mayın 19-23-də keçirilecek dünya çempionatı üçün heyəti açıqlanıb.

Yarışda ölkəni qadınlar və kişilər arasında 8 cüdoçu dərəcəsi üzrə ümumilikdə 11 cüdoçu təmsil edəcək.

Qadınların yarışında Leyla Əliyeva (48 kq), Açelya Toprak (57 kq), kişilərin mübarizəsində isə Balabəy Ağayev, Turan Bayramov (hər ikisi 60 kq), Kamran Süleymanov, Yaşar Nəcəfov (hər ikisi 66 kq), Hidayət Heydərov (73 kq), Zəlim Təkayev (81 kq), Elcan Hacıyev, Vüqar Talibov (hər ikisi 90 kq) və Zəlim Kotsoyev (100 kq) qüvvəsini sınayaçaq.

Gültac Məmmədəliyeva və Aydan Vəliyeva (hər ikisi 52 kq) zədəli olduqlarına görə yığmanın tibbi heyətinin qərarına əsasən turinə qatılmayacaqlar.

AZERTAC-in materialları əsasında

Baş leytenant Tağıyev Elvin İbad oğluna məxsus MN № 0066144 nömrəli zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş leytenant Vətəndust Elvin Anar oğluna məxsus MN № 0064510 nömrəli zabitin şəxsi vəsiqəsi yararsız hala düşdüyü üçün etibarsız sayılır.

Leytenant Hüseynov Kamran Muxtar oğluna məxsus MN № 0064117 nömrəli zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.